

22.08.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**22 Ağustos 2023
Salı**

22.08.2023

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

22 Ağustos 2023 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— İstanbul Okan Üniversitesi Ekonomik ve Finansal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞ

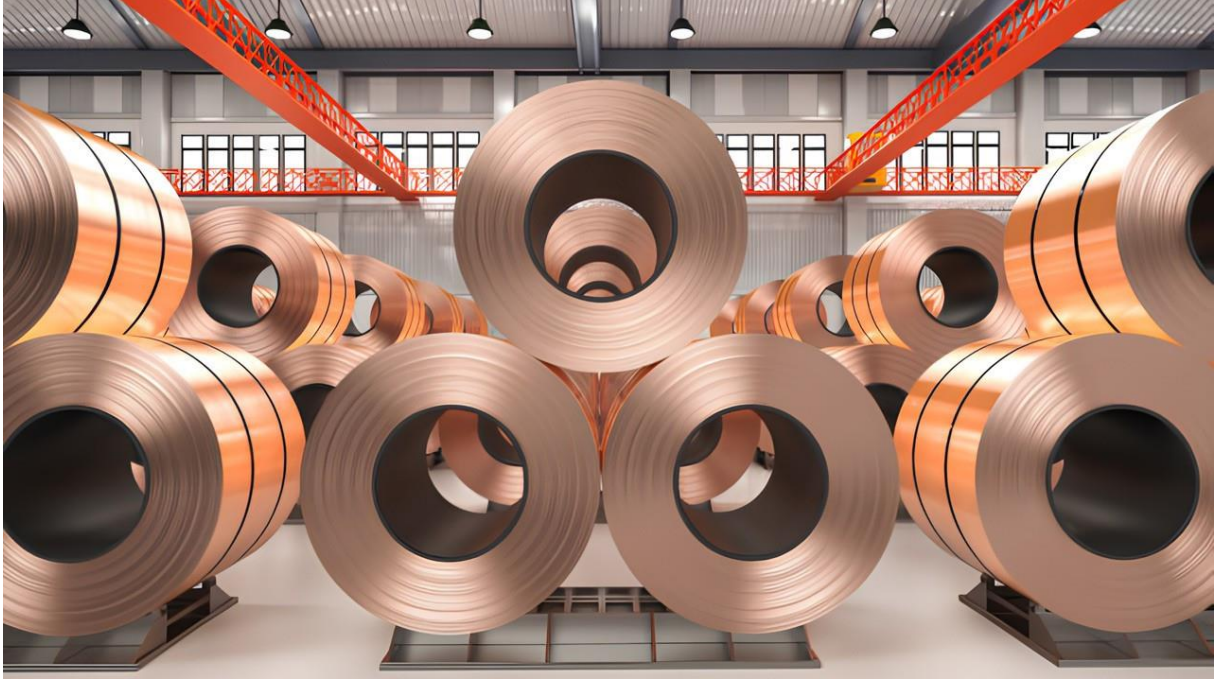
— Olağanüstü Hal Kapsamında Enerji Tüketim Bedellerinin Terkinine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

KURUL KARARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 17/08/2023 Tarihli ve 12022 Sayılı Kararı

Bolluk çağı bitiyor, emtia hisseleri kıymete biniyor

Gezegene her 10 yılda 1 milyar insan eklenirken ve enerji geçişi hızlanırken emtia talebi giderek artıyor. Bazı uzmanlara göre bu tahıl, gübre ve özellikle bakır üreticisi şirketleri uzun vadede iyi bir yatırım seçeneği yapıyor.

EVİRİM KÜÇÜK

Jeopolitik gerilimler, aksayan tedarik zincirleri, savaş, enflasyon, artan enerji maliyetleri, kuraklık, yetersiz yatırımların yarattığı maden arzı sıkıntıları 2020'lerin emtia piyasalarında 'kıtlık' kavramını yatırımcının gündemine taşıyor. Bu da emtianın yanında emtia üreticisi şirketleri uzun vadede iyi bir yatırım alternatifi haline getiriyor. Artan dünya nüfusunun ve enerji geçişinin yarattığı hammadde talebini karşılamak giderek daha zorlu bir hal alıyor. Tabiri caizse 'bolluk çağı öldü' ve dünya piyasaları metal, gıda, yumuşak emtia olarak adlandırılan ürünlerde yaşanabilecek olası arz şoklarına karşı çok daha kırılgan. Son yıllarda yatırımcılar kritik minerallere odaklansa da arzın kısıtlanmaya başladığı iki cepheye dikkat çekiliyor. Bunları tahıl ve bakır.

“Emtiada kıtlık dönemine giriyoruz”

Bu konudaki yorumlarıyla piyasa tarafından dikkatle takip edilen Avustralyalı maden uzmanı ve emtia danışmanı James Cooper'a göre eski ekonomiye yıldır yetersiz yatırım, yeni bir kıtlık çağına girdiğimiz anlamına geliyor. Gezegene her yıl 10 yılda 1 milyar insan eklenirken ve 100 yıllık fosil yakıt bağımlılığına son vermeye çalışan enerji geçişi hızlanırken emtia talebi giderek artıyor. Cooper, hal böyleyken gelecek

yıllarda özellikle tahıl ve bakır şirketlerine yatırımın portföyleri güçlendirmek için en iyi çözüm olduğunu düşünüyor ve internet sitesi Fat Tail Commodities’de şu açıklamalarda bulunuyor:

Bakır, geleceğin petrolü!

“Kaynak piyasasında bir sonraki boğa piyasası bakırda başlayacak. Gelecek 20 yılın önemli emtiası bakır” diyor James Cooper. Bakır birçok endüstri için petrolden, doğalgaza, lityumdan, nadir elemente kadar daha önemli. Wi-Fi, 5G, TV gibi telekomünikasyon sistemleri, Çin’in Tek Yol Tek Kuşak gibi altyapı projeleri, 2030 yılına kadar net sıfır hedefleri, güneş enerjisi, rüzgar tribünü yatırımları bakır olmadan büyük risk altına girer. Silikon Vadi’sindeki teknoloji devlerinden inşaata kadar tüm sektörler bakır geriyor ve olası bir arz sıkıntısı panik alımları tetikleyebilir. Bu olası bakır kıtlığına ‘kırmızı kuraklık’ diyen Cooper, ‘kıtlık yavaşça başlar ancak birden kendini gösterir’ diyor ve şöyle devam ediyor:

Lityum, nikel ve kömürde panik alımları örneği

“Aralarında Bank of America, Goldman Sachs, Wood Mackenzie Wells Fargo’nun bulunduğu bankaların kıtlık uyarısı yaptığını ve gelecek yıllarda talebin ikiye katlanacağı tahminlerine karşın küresel stok oldukça düşük seviyelerde. Bu da eğer piyasada şok yaratacak bir gelişme olursa, güvenlik supabı olmadığı anlamına geliyor. Bu bakır hisselerini cazip kılıyor.

- Lityumda 2021 ve 2022’de ne olduğunu hatırlayın. EV talebindeki artış ve hükümetlerin ilgisi lityum fiyatlarında büyük bir sıçramaya neden oldu ve sonuç olarak lityum şirketlerinin hisseleri uçtu.
- Doğalgaz ve enerji şirketlerinin hisseleri Rus tankları Ukrayna’yı vurduğunda da panik alımlarıyla yükselmişti.
- Nikelin arzının tehlikeye gireceği endişesiyle bu piyasada Şubat 2022’de yaşanan kaos bir başka örnek.
- Kömür ve bu emtiayı üreten şirketlerin hisselerindeki hareket enerji krizi döneminin önemli bir gündemi olmuştu.
- Bakır, Bir sonraki arz sıkıntısının adresi olabilir. Dünya bir gün bakır kıtlığına uyandığında, ardından gelecek panik alımları bakır içinde gelecekte tetikleyici olabilir.” Bakır vadeli fi yatları şu sıralar Londra’da ton başına 8.235-8.300 dolar aralığında işlem görüyor.

Tahıl ve gübre şirketlerine yatırım şart!

Tarım üreticileri teknoloji hisselerinin başarısını gösteremedi. Çünkü buğday vadeli işlemleri 13 Nisan 2019’da 60 yılın en düşük fi yatını kaydetti. Bunu yıllarca düşen fi yatlar izledi. Bu rehavet yarattı. Ancak COVID ve Ukrayna’daki savaş, çok önemli bir sektöre yetersiz yatırımın sonuçlarını ortaya çıkardı. Bu nedenle geçen yıl Nisan

2022'de savaşın ardından buğday vadeli işlemleri düşük seviyelerinden yüzde 150 patlama gösterdi.

- Savaş buğday fiyatlarını güçlü tutuyor. Chicago'da buğdayın kilesi 6.26 dolar, mısırın fiyatı 5 dolara geldi. Arpa fiyatları da yükselişte.
- Küresel mahsul üretimi, Kuzey Yarım Küre'deki şiddetli kuraklıklar ve savaş nedeniyle düşüyor. Kuraklık ve sel olayları, gezegenin her yerinde artan sıklıkta ve şiddetle meydana geliyor.
- Tahıl fiyatları artan et tüketiminden de etkileniyor. Orta sınıfın büyümesi et talebini besleyecek ve özellikle Asya orta sınıf çekmeye devam ettikçe, tahıl fiyatları, yakıt ve ekilebilir tarım arazileri üzerindeki baskı artacak.
- Dünya, iklim dalgalanması, kuraklık, savaş ve kopmuş tedarik zincirlerine hazırlanırken gübre şirketlerinin hisseleri yaklaşan kıtlık çağında umut vaat ediyor.

Romanya, tahıl taşıma kapasitesini artıracak

- Ukrayna tahılının denizaşırı pazarlara ulaşmasında Romanya'nın rolü artıyor. Ulaştırma Bakanı Sorin Grindeanu, Romanya'nın önümüzdeki aylarda Ukrayna tahılının önemli geçiş noktalarından Köstence limanına aylık taşıma kapasitesini ikiye katlayarak 4 milyon tona çıkarmayı hedeflediklerini söyledi. Rusya, Ukrayna'nın tarım ve liman altyapısını hedef alan saldırılar düzenliyor. Saldırıları, iç Tuna limanları olan Reni ve Izmail'i içeriyor. Grindeanu gazetecilere verdiği demeçte, Romanya'nın gemilerin Tuna'nın Sulina kanalına geçişini kolaylaştırmak için daha fazla personel işe alarak ve çoğu AB tarafından finanse edilen bağlantı altyapı projelerini tamamlayarak geçiş kapasitesinin artacağını söyledi.

Meksika'da çelik ithalatına %25 tarife

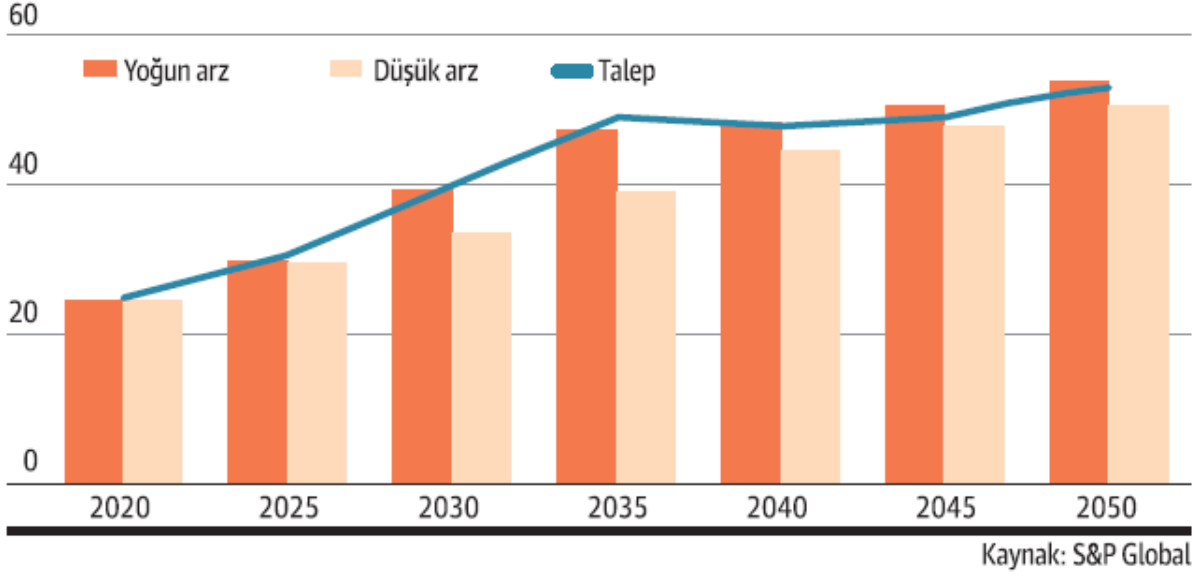
- Dünyanın önemli çelik üreticilerinden Meksika, iç pazarını güçlendirmek için serbest ticaret anlaşması olmayan ülkelerden yapılan çelik ithalatında gümrük vergisini daha önceki yüzde 15'ten yüzde 25'e çıkardı. Geçtiğimiz hafta yürürlüğe giren yeni tarife, inşaat demiri, filmaşın, sıcak haddelenmiş rulo, soğuk haddelenmiş rulo, kaplamalı yassı çelik, dikdörtgen profiller, çelik borular gibi çelik ürünler için 31 Temmuz 2025'e kadar geçerli olacak. Hükümet ayrıca kesinlik ve adillik sağlamak için alüminyum, bambu, kauçuk, kimyasal ürünler, sabun, kağıt, seramik ürünler, cam, elektrik malzemeleri, müzik aletleri ve mobilya gibi diğer ürünlerde tarifeleri yüzde 5 ile yüzde 25 arasında artırdı.

Alüminyum fiyatında gevşeme sürüyor

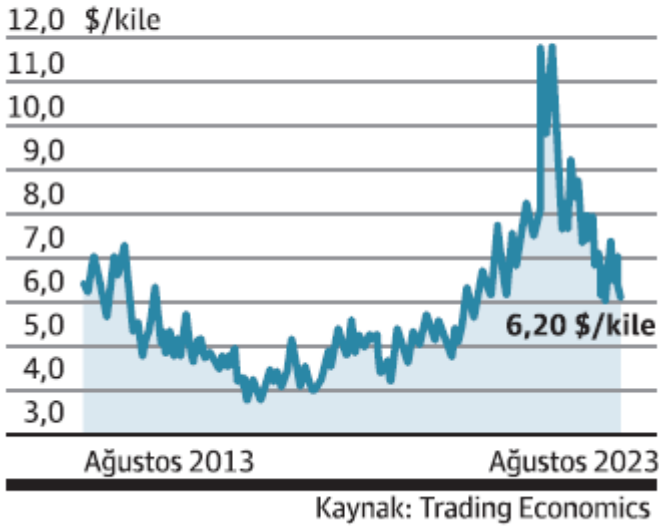
- Çin başta olmak üzere dünyanın birçok bölgesinde dalgalanan talep ve artan arz muhtemelen 2023'ün sonuna kadar alüminyum fiyatlarının gevşemesine neden olacak. Çin'de imalat faaliyetinin daralmasıyla, endüstriyel metal tüketimine ilişkin görünüm durgun görünüyor. Londra Metal Borsası'nda (LME) gösterge alüminyum, Temmuz ortasından bu yana yüzde 19 düşüşle ton başına 2.140 dolarla ile beş

haftanın en düşük seviyesine geriledi. Bank of America analisti Michael Widmer, "Alüminyumdaki zayıflamayı talep tarafı devraldı. Sadece Çin değil, her şey bitti. Herhangi bir kıtlık yok" dedi. Çin'in katı "sıfır COVID" politikasını terk etmesinden sonra Çin talebinin Ocak ayında artacağına dair umutlar söndü.

Bakır arz/talep senaryosu (milyon ton)

Buğday fiyatları savaş döneminde sıçrama yaptı

Bakan Yumaklı'dan denetimlerin sıkılaştırılması talimatı

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, toplu tüketim yerlerinde denetimlerin sıkılaştırılması talimatı verdi. Lokanta, restoran, kafeterya, otel gibi toplu tüketim yapılan yerlerde denetimler artırılabak. Denetimler 21 Ağustos-8 Eylül tarihlerinde 81 ilde eşzamanlı gerçekleştirilecek ve 7 bin 628 bakanlık personeli katılacak. Tarım ve Orman Bakanı Yumaklı: "yılbaşından bugüne kadar toplam 745 bin 170 gıda denetimi gerçekleştirildi" dedi.

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın talimatıyla 81 ilde eş zamanlı olarak lokanta, restoran, kafeterya, otel gibi toplu tüketim yapılan yerlerde denetimler artırılabak, gerekli görüldüğünde numune alınarak uygun olmayan işletme ve ürünlere idari yaptırım uygulanacak. Bakan Yumaklı, rutin olarak yıl boyunca gerçekleştirilen risk esaslı denetim ve kontrollere ilaveten farkındalığı artırmak amacıyla üç hafta boyunca yoğun denetimler gerçekleştirileceğini belirterek 81 ilde eş zamanlı yürütülecek bu denetimlerde, konularında uzman 7 bin 628 personelin görev alacağını bildirdi.

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından 81 ilin Tarım ve Orman Müdürlüğüne, rutin denetimlerin yanı sıra farkındalığın artırılmasına yönelik gıda denetimlerinin yoğunlaştırılmasına ilişkin talimat yazısı gönderildi.

Kamu sağlığının korunması, tüketicilerin gıda güvenilirliğini sağlamak adına toplu yemek hizmeti veren işletmelerin Bakanlıkça kayıt altına alınmasının önemine işaret edilen talimatta şunlar kaydedildi:

“Toplu gıda tüketiminin olduğu yerlerde gıda kaynaklı salgınları engellemek ve hızlı tedbirler alabilmek için 21 Ağustos - 8 Eylül 2023 tarihleri arasında lokanta, restoran, kafe, otel gibi toplu tüketim yerlerinin kayıt altına alınıp alınmadığı, izlenebilirlik şartlarını sağlayıp sağlamadığı, asgari teknik, hijyenik ve muhafaza koşullarına uyulup uyulmadığına yönelik denetimlere ağırlık verilmesi; gerekli görülmesi halinde numune alınması ve uygun olmayan işletme ve ürünlerine idari yaptırım uygulanması gerekmektedir.”

BAKAN YUMAKLI: VATANDAŞLARIMIZ KARŞILAŞTIKLARI OLUMSUZ DURUMLARI ALO 174 GIDA HATTI’MIZA BİLDİREBİLİRLER

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, konuya ilişkin yaptığı açıklamada, tarladan sofraya kadar gıdanın her adımını kontrol altında tutmanın ve vatandaşlara güvenilir gıda sunmanın gayreti içinde olduklarını belirtti.

Hava sıcaklıklarının mevsim normallerinin üzerinde seyrettiği bugünlerde gıda kaynaklı salgın ya da vakalarla karşılaşmamak için hız kesmeden çalıştıklarını altını çizen Yumaklı, kamu sağlığı ile tüketicilerin gıda güvenilirliği açısından korunmasını sağlamak amacıyla toplu olarak beslenme yapılan tüketim yerlerinin denetimlerine bu dönemde ağırlık verdiklerini vurguladı.

Yumaklı, Bakanlığın gıda kontrol görevlilerince 2022 yılında toplam 1 milyon 329 bin 824 gıda denetimi gerçekleştirildiğine dikkati çekerek, şu bilgileri verdi:

“Bu resmi kontroller kapsamında 18 bin 413 adet idari para cezası uygulanmış, savcılığa 243 adet suç duyurusunda bulunulmuştur. Ayrıca yılbaşından bugüne kadar 2023 yılı içerisinde toplam 745 bin 170 yurt içi gıda resmi kontrolü gerçekleştirilmiş, gıda işletmelerine 8 bin 769 adet idari para cezası uygulanmış, cumhuriyet savcılığına 122 adet suç duyurusunda bulunulmuştur.”

Rutin olarak yıl boyunca gerçekleştirilen risk esaslı denetim ve kontrollere ilaveten farkındalığı artırmak amacıyla üç hafta boyunca yoğun bir denetim faaliyeti başlattıklarını duyuran Yumaklı, 81 ilde eş zamanlı yürütülecek bu denetimlerde, konularında uzman 7 bin 628 personelin görev alacağını bildirdi.

Bakan Yumaklı, “Tüketicilerimizin sağlığı ile menfaatlerinin en üst düzeyde korunması ve firmalar arasında haksız rekabetin önlenmesi amacıyla güvenilir olmayan gıdayı arz edenlere göz açtırılmayarak gerekli yaptırımlar uygulanacaktır. Bu denetimlerin yanı sıra rutin denetimler de Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğümüz tarafından aralıksız sürdürülecektir.” ifadelerini kullandı.

22.08.2023

Tarım ve Orman Bakanı Yumaklı, tüketicilerin güvenilir gıdaya gönül rahatlığıyla ulaşması için gereken her türlü tedbiri aldıklarının altını çizerek, şunları kaydetti:

“Vatandaşlarımızdan karşılaştıkları olumsuz durumları Alo 174 Gıda Hattı’mıza bildirmelerini rica ediyoruz. Bu bir vatandaşlık görevidir ve gıda güvenilirliği ile tüketici menfaatleri açısından büyük önem teşkil etmektedir. Unutmayalım ki en iyi denetleyici, tüketicidir.”

TMO, maliyetleri göze alarak fiyat açıklamalı

TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, mısır üreticilerinin artan girdi fiyatlarından etkilendiğini belirterek, “Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), mısır üretim maliyetlerini ve üreticilerimizin geçimini dikkate alan fiyatını açıklamalıdır” ifadesini kullandı.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, yazılı açıklamasında, mısır hasadının gelecek günlerde yoğunlaşacak olmasına rağmen fiyatların geçen yılın gerisinde seyrettiğine dikkati çekerek, “Mısır fiyatı geçtiğimiz yıl Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından 23 Ağustos 2022’de ton başına 5 bin 700 lira olarak açıklanmıştı. Bugünlerde ise mısır fiyatları ton başına 5 bin lira ile 5 bin 500 lira arasında seyrediyor. Bu yıl ki üretim maliyetlerinin ve geçen yıl alım fiyatlarının gerisinde olan mısır fiyatları üreticilerimizi endişelendiriyor. Üreticilerimiz, önümüzdeki günlerde yoğunlaşacak hasatla birlikte fiyatların daha da gerilemesinden korkuyor” değerlendirmesinde bulundu.

Mısır satışında sorun olabileceğinin düşünüldüğüne işaret eden Bayraktar, özellikle küçük çiftçilerin ürünü bekletme imkânının olmadığını vurguladı. Mısır üretiminin bu sezon “rekor” seviyede olduğunu belirten Bayraktar, şunları kaydetti:

“Üretimin artması sevindirici olmakla birlikte, artan üretimin bin bir emekle üretim yapan çiftçilerimizin refahına da yansması önemlidir. Bu anlamda yıl içerisinde ihtiyaç duyulan mısır ithalatla tamamlanırken, yeni sezonda üreticinin de gelirinin

korunması en başta planlanmalıdır. Artan girdi fiyatları ile sıkıntılı bir sezon geçiren üreticilerimizin zarar etmemesi için TMO piyasada gerileyen fiyatları dikkate almalı, mısır üretim maliyetlerini ve üreticilerimizin geçimini dikkate alan fiyatını açıklamalıdır. Üreticilerimize, ürününü pazarlamada sorun yaşamayacaklarına yönelik açıklamalar yapmalı ve endişeleri gidermelidir.”

DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE MISIR ÜRETİMİ ARTIYOR

Bayraktar, dünyada toplam mısır üretiminin 2023-2024 sezonunda yüzde 6,4 artmasının beklendiğini ifade ederek, küresel mısır fiyatlarının son bir yılda yüzde 30 gerilediğini bildirdi.

Nisan ayı sonuna kadar mısır ithalatında gümrük vergisinin sıfır olarak uygulanmasıyla 4 ayda fazla miktarda ithalat yapıldığına işaret eden Bayraktar, şu değerlendirmede bulundu:

“Bu yıl bahar yağışları ülkemiz genelinde mısır üretimi için faydalı oldu. Ancak ilerleyen yaz aylarında normallerin üzerinde artan hava sıcaklıkları verimi olumsuz etkiledi. Türkiye İstatistik Kurumu 1. tahmin sonuçlarına göre mısırdaki bu yıl, geçtiğimiz yıl gerçekleşen 8 milyon 500 bin ton üretim bekleniyor. Son yıllarda ekim alanlarındaki artışın yanında verim miktarlarındaki artış mısır üretiminin önemli düzeyde artmasına neden oldu. Son 5 yılda mısır üretimi yüzde 49 arttı.” AA

Rekabet Kurulu'ndan, Erbak, Uludağ ve Namet'e soruşturma

Rekabet Kurulu, Erbak Uludağ Pazarlama Satış ve Dağıtım AŞ ve Namet Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ hakkında soruşturma açılmasına karar verdi.

Rekabet Kurumunun internet sitesinde yer alan duyuruya göre, hızlı tüketim malları sektöründe üretici/tedarikçi olarak faaliyet gösteren Erbak Uludağ Pazarlama Satış ve Dağıtım AŞ'nin, alıcılarının yeniden satış fiyatını belirlemek suretiyle Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar" başlıklı maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik yürütülen ön araştırma karara bağlandı.

Ön araştırmada elde edilen bilgi, belge ve yapılan tespitleri değerlendiren Kurul, bulguları ciddi ve yeterli bularak şirket hakkında soruşturma açılmasını kararlaştırdı.

Sitede yayımlanan bir başka duyuruda da Kurul'un, Namet Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ hakkında alıcılarının yeniden satış fiyatını belirlemek suretiyle ilgili kanunu ihlal ettiği iddiasına yönelik soruşturma açılmasını uygun bulduğu belirtildi.

Kurulca alınan soruşturma kararları, hakkında soruşturma açılan teşebbüslerin ya da teşebbüs birliklerinin kanunu ihlal ettiği ve yaptırım ile karşı karşıya kaldıkları veya kalacakları anlamına gelmiyor.

IMF verileri açıklandı: Türkiye'nin altın rezervleri düştü

Uluslararası Para Fonu (IMF) verilerine göre, Türkiye'nin altın rezervleri temmuzda düşüş gösterdi

Uluslararası Para Fonu (IMF) verilerine göre, Türkiye'nin altın rezervleri temmuz ayında düşüş yaşadı.

Foreks'in internet sitesinde yer alan habere göre, Türkiye'nin altın rezervleri bir önceki ay 21,53 milyon ons olarak kaydedilmişti. Ancak temmuz sonunda bu miktar 21,18 milyon onsa geriledi.

IMF kayıtlarına göre, Türkiye'nin altın rezervleri geçtiğimiz yılın sonunda 25,30 milyon ons olarak gözlenmişti. Ancak 2023 yılı içerisinde yaşanan gelişmeler sonucunda bu rezerv miktarı azaldı. Bu yılın temmuz ayında 4,12 milyon ons düşüş yaşandı.

Merkez Bankası piyasayı yakalayabilecek mi?

Merkez Bankası perşembe günü faiz kararını açıklayacak. İki toplantıda 9 puan artış yapan Merkez Bankası'nın 2.5 puan yükselişle faizi yüzde 20'ye çıkarması bekleniyor. Ancak uzmanlar KKM hamlesi sonrası artışın beklentinin altında kalabileceğini belirtti.

ŞENAY ZEREN-ŞEBNEM TURHAN

Merkez Bankası perşembe günü ağustos ayı Para Politikası Kurulu kararını açıklayacak. Politika faizi cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrası göreve gelen yeni ekonomi yönetimiyle birlikte iki toplantıda 900 baz puan artarak yüzde 8,5'ten yüzde 17,5'e çıkarıldı. Her iki toplantıda da Merkez Bankası'nın artırımları piyasa beklentilerinin altında kaldı. Ağustosta ise piyasanın beklentileri politika faizinin yüzde 19-20 seviyelerine gelmesi yönünde. Ancak pazar günü kur korumalı mevduata ilişkin Merkez Bankası'ndan gelen TL mevduata dönüşüm hedefleri ekonomistleri politika faizi kararı konusunda biraz tedirgin etti. Bazı uzmanlar politika faizi beklentisini değiştirmezken bazıları ise KKM kararı sonrasında faiz artışı beklentisini düşürdü.

Beklentiler 250 baz puan artış yönünde

AA Finans'ın beklenti anketine katılan ekonomistler politika faizinin 250 baz puan artırılarak yüzde 20'ye çekilmesini tahmin etti. Bloomberg HT'nin anketine katılan 20 kurumun medyan beklentisi de, ağustos ayında politika faizinin 250 baz puan artarak yüzde 20 seviyesine çıkacağı yönünde oldu. Foreks Haber anketine katılan 20 ekonomistin tamamı faizin artırılacağını öngörürken, medyan beklenti, faizin 150 baz

puan artırılacağı ve yüzde 19 seviyesine yükseltileceği yönünde oluştu. Yıl sonu faiz tahminlerinde maksimum beklenti yüzde 30, minimum beklenti ise yüzde 20. AA Finans'ın anket sonuçlarına göre, 100 ila 250 baz puanlık bir artırım öngören ekonomistlerin politika faizi beklentileri yüzde 18,50 ile yüzde 20,00 arasında, yıl sonu politika faizi beklentileri ise yüzde 20 ile 30 arasında yer aldı. Ekonomistlerin yılsonu politika faizi beklentilerinin medyanı ise yüzde 26,50 oldu.

Bir bankacılık sektörü kaynağı ise PPK'da piyasa beklentisi olan 250 baz puan artışının altında bir artırım yapılması ihtimalinin arttığını dile getirerek daha farklı bir senaryo olsa idi Merkez Bankası'nın KKM hamlesine gerek kalmayacağını vurguladı. Kaynaklar, yeni ekonomi yönetiminin bu hamlesinin eski alışkanlıkların devam ettiğini gösterdiğine işaret ederek Türkiye'nin 5 yıllık ifl as risk primi CDS'lerinde artış trendinin de devam edeceğini kaydetti.

Ekonomist İnanç Sözer ise TCMB'nin politika faizini geçen ay olduğu gibi 250 baz puan artırarak yüzde 20'ye yükseltmesini beklediğini söyleyerek "Enflasyonist gelişmeler ve bu nedenle fiyatlama davranışları geçen aydan daha olumsuz bir görüntü sergilerken, talep koşulları da henüz çekirdek enflasyonda bir iyileşme sağlamaktan uzak. Bu toplantının bence esas önemi Para Politikası Kurulu'ndaki liyakati yüksek yenilenmelerin politika duruşuna ve metnine ne kadar etki yapacağı olacak" diye konuştu.

KKM faizi politika faizine çekildi

Bir diğer bankacılık sektörü kaynağı Merkez Bankası'nın kur korumalı mevduatların TL mevduata dönüşüm hedefleri ile faiz artışı gerektirecek zorunluluklar tanımladığını dile getirerek bu haftaki toplantıdan çıkacak faiz kararının çok da bir etkisi olmayacağına dikkat çekti. Kaynaklar, halen daha politika faizi artışının neye göre yapıldığının çok piyasa tarafından anlamlandırılmadığına işaret ederken politika faiz değişikliğiyle piyasanın çok bir alakası olmadığına da vurgu yaptı.

Resmi Gazete'deki karara göre KKM'den TL vadeli mevduata dönüşüm hedeflerinde 28 Ağustos haftası itibariyle hesaplamaların yapılmaya başlanacağını söyleyen bankacılık sektörü kaynakları, dün itibariyle KKM faizlerinin yüzde 17,5'e gerilediğini TL mevduat faizlerinde ise 0.5-1 puanlık çok küçük atışların yaşandığını dile getirdi.

Bankaların önümüzdeki dönemde yüksek TL mevduat faizi mi yoksa düşük faizle ne kadar tahvil yükü taşıyabilirim hesabı yapacağını vurgulayan kaynaklar bu hesabın ardından da bankaların hamlesini yapacağını dile getirdi. Kaynaklar, önümüzdeki dönem TL mevduat faizi yukarı, tahvil faizi aşağı bir hareket yaşanacağını söyleyerek TL mevduat faizlerinde ise yüzde 40'a gelinmesinin muhtemel olduğunu vurguladı.

Erdoğan'dan enflasyon mesajı: İlave önlemleri aşama aşama devreye alacağız

Kabine toplantısı sonrası açıklama yapan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Enflasyon üzerindeki baskı zamanla azalacaktır. İlave önlemleri aşama aşama devreye alacağız. Ekonomide birinci önceliğimiz tüm vatandaşlarımızın refahını en üst seviyeye çıkarmaktır" dedi.

Cumhurbaşkanlığı Kabinesi, Beştepe'de toplandı. Toplantının ardından kameraların karşısına geçen Cumhurbaşkanı Erdoğan, ekonomi gündemini değerlendirdi.

Son kabine toplantısından bu yana dış politikadan güvenliğe, eğitimden ticarete her alanda Türkiye'yi hayalleriyle buluşturma mücadelesini kesintisiz sürdürdüklerini belirten Erdoğan, "Küresel ölçekte yaşanan ve ülkemizi de etkileyen pek çok zorluğa rağmen Türkiye Yüzyılı vizyonumuzdan asla taviz vermiyoruz." diye konuştu.

Son dönemde ekonomik göstergelerde olumlu yönde değişim olduğuna dikkat çeken Erdoğan, "Ekonomik sorunların farkındayız. Son dönemde ekonomik göstergelerde olumlu yönde yaşanan değişikliklerin kalıcı olmadığından kimse şüphe etmesin. Türkiye ekonomisine faiz ve kur penceresinden bakan mandacı dayatmanın kodları çözülmüştür. Bu dayatma yatırım ve istihdamla kurulu bir yaklaşımla çözülecektir. Rezervlerdeki iyileşme alınan tedbirlerin sonuç verdiğini gösteriyor" dedi.

Erdoğan, "İnşallah önümüzdeki yıllarda bugünkü sıkıntılarımızı da bir geçmiş zaman hatırası olarak yad edeceğiz. Bundan en küçük bir şüphemiz bulunmuyor. Nitekim

ekonomideki olumlu gelişmelerin işaretlerinden biri de Merkez Bankası rezervlerimizdeki güçlü artıştır. Mayıs sonunda 98,5 milyar dolar seviyesinde olan rezervler 11 Ağustos itibarıyla 116 milyar doların üzerine çıkmıştır. Uluslararası yatırımcılar da ekonomimizdeki olumlu gelişmeleri yakından izliyor. Seçim öncesi Türkiye'ye yönelik iftira kampanyalarıyla çizilen karanlık tablonun asılsız olduğunu onlar da anlamaya başladı. Finansal piyasalarda risk göstergesi olarak takip edilen CDS seviyesinin mayıs ayına göre neredeyse yarı yarıya azalması bunun bir işaretidir. Aynı şekilde geçen ay Körfez ziyaretimizde imzaladığımız toplam değeri 50 milyar doları aşan anlaşmalar ülkemize duyulan güveni göstermiştir" şeklinde konuştu.

Enflasyonla mücadele

Enflasyonla mücadele konusunda kararlılık mesajı veren Erdoğan, vatandaşlardan biraz daha sabırlı olmalarını istedi. Erdoğan, "Hayat pahalılığıyla mücadelemizi çift kulvarlı şekilde yürüteceğiz. Bugünkü toplantıda bu konudaki adımları değerlendirdik. Deprem yaralarını sarmak için artırdığımız vergiler, enflasyon üzerindeki baskı zamanla azalacaktır. İlave önlemleri aşama aşama devreye alacağız. Ekonomide birinci önceliğimiz tüm vatandaşlarımızın refahını en üst seviyeye çıkarmaktır. Enflasyonu vatandaşımızın günlük hayatından çıkaracağız. Tüm vatandaşlarımdan biraz daha sabırlı olmalarını ve bize güvenmelerini bekliyoruz" dedi.

İklim değişikliği

Yaz günleriyle birlikte başlayan kuraklık endişelerine de değinen Erdoğan, "Türkiye Ağustos ayını yüksek hava sıcaklıklarıyla geçiriyor. 50 derecelere ulaşan sıcaklık meselenin ciddiyetini ortaya koyuyor. İklim değişikliği ile mücadele çerçevesinde atılan uluslararası adımların hepsinde yer aldık. Yükümlülüklerimizi harfiyen yerine getirdik. Net 0 emisyon ve yeşil kalkınma hedeflerinde en önemli katkıyı veren ülkeler arasındayız. Bireysel ve sanayide kullanılan su miktarını azaltmamız şarttır. Tüm insanlığı su tüketiminde tasarruflu davranmaya davet ediyorum" dedi.

"BM tarafsızlığını yitirmiştir"

Erdoğan, sadece kapasite bakımından değil zihniyet olarak da dış politikada büyük bir dönüşüm gerçekleştirdiklerini, içe kapanık, edilgen bir anlayış yerine girişimci, insani ve Türkiye eksenli bakış açısını dış politikada hakim kıldıklarını, 3 kıtanın tam merkezinde yer alan Türkiye'nin tarihi, kültürel ve coğrafi açıdan tüm potansiyelini kullanabilmesini sağladıklarını kaydetti.

Konuşmasının devamında dış politikaya dair önemli mesajlar veren Erdoğan'ın birinci gündemi Kıbrıs oldu. Erdoğan, KKTC'de BM ile yol gerilimine ilişkin tepkisini dile getirdi, "BM askerlerinin müdahalesi kabul edilemez. Asla doğru bulmuyoruz. BM tarafsızlığını yitirmiştir, Barış Gücü'nün müdahalesi ne hukuki ne de insanidir. Barış Gücü, gerek köylülere fiziki müdahalesi gerek sonrasında talihsiz açıklamalarla tarafsızlığına gölge düşürmüş, yaralı itibarını daha da zedelemiştir. Komşularımızla sorunları gidermek istediğimiz dönemde BM askerlerinin yaptığı müdahale iyi niyetli

değil. Güney sınırimızda yapılmak istenen oldubittilere göz yummayacağız. Sınırlarımızın her karışını güvenli hale getireceğiz" dedi.

Erdoğan sözlerine şöyle devam etti: "Uluslararası hukuka aykırı davranışlar bölgede tansiyonu yükseltmiştir. Bu müdahaleyi iyi niyetli bulmuyoruz. Beklentimiz isminin hakkını vererek adadaki tüm tarafların ihtiyaçlarına katkıda bulunmasıdır. Garantör bir devlet olarak, ara bölge başta olmak üzere Ada'daki emrivakilere ve hukuksuzluklara rıza göstermeyeceğimiz bilinmelidir. Kıbrıs Türkü kardeşlerimizi Rum kesiminin hak hukuk tanımaz, uzlaşmaz tavrıyla bırakmayacağız. Türk Devletleri Teşkilatı KKTC'ye geçen sene anayasal ismiyle kucak açtı. KKTC'de temsilcilikler açmaya hazırlanan ülkeler var. AB'nin bu gelişmelerle ilgili yaptığı açıklama çok talihsiz."

Rusya -Ukrayna savaşı

Türkiye'nin bölgesel ve küresel krizlerde kimi zaman arabulucu, kimi zaman kolaylaştırıcı roller üstlendiğine işaret eden Erdoğan, şunları dile getirdi:

"Gerilim ve macera peşinde koşmadan çıkarlarımızı korumanın, dünya barışına katkı sunmanın derdindeyiz. Hep söylediğimiz gibi bizim kimsenin toprağında, egemenliğinde, petrolünde, altınında, yeraltı ve yerüstü kaynağında gözümüz yok. Binlerce yıllık tarihinde sömürgecilik lekesi olmayan bir milletiz. Nasıl bir başkasının hakkına el uzatmıyorsak ülkemizin ve milletimizin ve kardeşlerimizin hakkının yenilmesine de seyirci kalmıyoruz.

Dış politika ile ilgili olarak Rusya-Ukrayna savaşı ile ilgili açıklamalarda bulunan Erdoğan, "Rusya Ukrayna savaşının bitmesi, krizden en az zararla çıkılması için samimi gayret gösteren neredeyse tek devlet Türkiye'dir. Somut adımlarla bu yaklaşımı ispatladığımızı düşünüyorum. Biz daha adil bir dünyanın mümkün olduğuna inanıyoruz" dedi.

Erdoğan'dan maaş zammı açıklaması

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Memurlarımıza zamlar gelirken, emeklilerimize hiçbir şeyin gelmemesi olacak bir şey değil. Onları da inşallah memnun edecek adımları atacağız." dedi. Erdoğan, "Vatandaşlarımız gönüllerini ferah tutsun, ekonomi kadrolarımız işinin ehli. Enflasyonu yine tek haneye AK Parti kadrolarının düşüreceğine inansınlar." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Macaristan dönüşü uçağa gazetecilerin sorularını yanıtladı, değerlendirmelerde bulundu.

Macaristan Başbakanı Viktor Orban'ın davetine icabetle gerçekleştirdiği ziyaretini tamamladığını belirten Erdoğan, "Şahsıma ve heyetime gösterdikleri samimi misafirperverlik için Macaristan Başbakanı Orban ve Cumhurbaşkanı Novak başta olmak üzere tüm Macar dostlarımıza teşekkür ediyorum." dedi. Erdoğan, ziyaretleriyle dost Macar halkının milli gün kutlamalarında sevinçlerine ortak olduklarını ifade etti.

Erdoğan, Budapeşte'nin 19. Dünya Atletizm Şampiyonasına şu anda ev sahipliği yaptığını anımsatarak, Macaristan'ı üstlendiği organizasyon dolayısıyla kutladı, şampiyonanın sağlıklı şekilde tamamlanması temennisini dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Dün başlayan şampiyonada Türkiye, 13 branşta 17 sporcumuz tarafından temsil ediliyor. Son yıllarda sporcularımız atletizm dahil hemen her branşta milletimizi gururlandıran başarılarla imza attı. Sporcularımızın bu

şampiyonada da ülkemizi en güzel şekilde temsil edeceklerine yürekten inanıyorum." diye konuştu.

"Macaristan'ın bu kara gün dostluğunu hiçbir zaman unutmayacağız"

Stratejik ortak ve NATO müttefiki Macaristan'la köklü ve sağlam dostluk bağlarına dayanan kapsamlı ilişkilere sahip olduğunu anlatan Erdoğan, Macaristan'ın deprem felaketi sonrasında her alanda Türkiye'ye destek ve dayanışmasını gösterdiğini söyledi.

Cumhurbaşkanı Novak'ın, mart ayındaki ziyareti sırasında deprem bölgelerinde incelemelerde bulunduğunu, vatandaşlarla bir araya geldiğini hatırlatan Erdoğan, "Macaristan'ın bu kara gün dostluğunu hiçbir zaman unutmayacağız. Bu sene Türkiye-Macaristan ilişkilerinde tarihi bir dönüm noktası olacak." ifadesini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti:

"18 Aralık 2023'te Türkiye-Macaristan Dostluk Anlaşması'nın 100'üncü yıl dönümünü idrak edeceğiz. Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi 6'ncı toplantımızı bu tarihe denk düşecek şekilde Budapeşte'de düzenleyeceğiz. Bu sayede ayrıca 2024 Yılı Türkiye-Macaristan Kültür Yılı Etkinliklerinin açılışını yapacağız. İlişkilerimizin her alanında önemli gelişmeler kaydediyoruz. İkili ticaret hacmimiz 2022 yılında 3,5 milyar dolar düzeyini yakalayarak tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı."

Macaristan'la geçen sene Karma Ekonomik Komisyon Mekanizmasına ilaveten ekonomi ve ticaret ortaklığı noktasında da bir hedef belirlediklerine değinen Erdoğan, "O da 6 milyar dolar. Şimdi Ekonomi ve Ticaret Ortaklık Komitesini de tesis ettiğimiz için bu rakam daha da büyüyecek. Tabii Başbakan Orban ve Cumhurbaşkanı Novak'la olan görüşmelerimizde bu konudaki kararlılığımızı teyit ettik." şeklinde konuştu.

"Verimli temaslarımızı devam ettireceğiz"

Temaslarında ayrıca stratejik ortaklık ve işbirliğinin gerek ikili gerek bölgesel alanda hayırlı sonuçlara vesile olduğunu gördüklerini anlatan Erdoğan, işbirliğini geliştirilmiş stratejik ortaklık çerçevesinde daha da güçlendirmek amacıyla ortak adımlar atma konusunda mutabık kaldıklarını belirtti.

Macaristan'ın, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine desteğini bir kez daha güçlü bir şekilde vurgulamasının kendilerini ayrıca memnun ettiğini ifade eden Erdoğan, şunları kaydetti:

"Ziyaretim vesilesiyle etkinliklere iştirak eden Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic, Bosna Hersek Devlet Başkanlığı Konseyi Üyesi Zeljka Cvijanovic ve Bosna Hersek Sırp Kesimi Başkanı Milorad Dodik ile de görüşmeler yaptım. Sayın Cvijanovic ve Dodik'i kabulümde Türkiye'nin Bosna Hersek'in istikrarına verdiği önemi özellikle dile getirdim.

Etkinliklere Azerbaycan, Katar, Kırgızistan ve Türkmenistan liderleri, Çekya ve Slovenya eski başbakanları ve Rusya Federasyonu Tataristan Cumhuriyeti reisi de katıldı. Davetli devlet ve hükümet başkanlarıyla da ayak üstü de olsa sohbetlerimiz oldu."

Erdoğan, gününbirlik gerçekleştirdikleri Macaristan ziyaretinin her açıdan verimli geçtiğini memnuniyetle ifade etmek istediğini belirterek, "Macar makamlarına hüsnükabulleri için tekrar teşekkür ediyorum. Verimli temaslarımızın devamını da özellikle aşkla, heyecanla inşallah aralıkta bir araya gelmek suretiyle devam ettireceğiz." diye konuştu.

"İstanbul için 1,5 milyon konutun dönüşümünü şu anda öngörüyoruz"

Değerlendirmesinin ardından gazetecilerin sorularını yanıtlayan Erdoğan, "AK Parti'nin seçim beyannamesinde Afetle Mücadele Acil Eylem Planı vardı. Bu aslında çok fazla ve çok detaylı bir çalışmanın bir parçasıydı. Bugün itibarıyla başta beklenen İstanbul depremi olmak üzere olası afetlere karşı ne derece hazırlıklıyız, durumumuz nedir?" sorusu üzerine, asrın felaketinin yaralarını sarmak, 11 ilde hayatı normale dönüştürmek için başta Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı olmak üzere AFAD, İçişleri Bakanı, hepsinin yoğun bir şekilde çalıştığını söyledi.

6 Şubat depremlerinin hemen ardından 680 bin yeni konut için çalışmaları başlattıklarına dikkati çeken Erdoğan, 11 ile koordinatör valiler atadıklarını, onlarla birlikte bu süreci devam ettirdiklerini aktardı.

Türkiye'yi depreme dayanaklı hale getirmek için yürüttükleri çalışmalarda İstanbul'u ve Marmara'yı ayrı bir başlık altında değerlendirdiklerini vurgulayan Erdoğan, "İstanbul için 1,5 milyon konutun dönüşümünü şu anda öngörüyoruz ve bunun için boşa harcanacak bir vakit yok. Gerek deprem bölgesi gerekse diğer illerimizde olsun hiçbir çalışmayı ağırdan alacak durumumuz yok." dedi.

Erdoğan, "İstanbul'dan öte Marmara ile ilgili hazırlıklarımız, başta ilgili bakanlar olmak üzere devam ediyor. Kocaeli, Yalova, Sakarya, Düzce, Bolu depremlerini yaşadık. Her an, her yerde, her zaman bu tür depremlere hazırlıklı olmamız gerekiyor. Orta Anadolu havzası sürekli beşik gibi sallanıyor. Daha yeni Adana'da yine 5,5 şiddetinde depremler yaşadık. Kahramanmaraş'ta yine aynen devam ediyor. Bunlara karşı hazırlıklı olmak durumundayız." değerlendirmesinde bulundu.

Asrın felaketinden etkilenen illerde konutları, zemin artı 3, zemin artı 4 şeklinde inşa ettiklerini, bunun yanında köy evlerini inşa ettiklerini aktaran Erdoğan, "Vatandaşlarımıza evler konusunda daha ne gibi destekler verebiliriz bunu çalışıyoruz. Buralarda çelik konstrüksiyon ile bu binalarımızı yapıyoruz, hafif yapı elemanları kullanarak bunları devam ettiriyoruz ve inşallah 1 ile 1,5 yıl içinde konutları da sahiplerine teslim edeceğiz." bilgisini verdi.

"Yerinde dönüşüm projemize 200 bine yakın başvuru var"

Erdoğan, vatandaşların da yerinde dönüşüm projelerine ilgisinin kendilerini memnun ettiğini söyleyerek, "Yerinde dönüşüm projemize 200 bine yakın başvuru var. İnaniyorum ki bu sayı artacaktır. Hazırladığımız plana göre yapılanma, bunlar devam ediyor. Yoğun bir şekilde de bu inşaatlarımızı devam ettiriyoruz." ifadesini kullandı.

İstanbul'un tüm ilçelerine de koordinatör vali atamalarını yaptıklarını hatırlatan Erdoğan, işlemlerin hızlı ve etkili olması bakımından koordinatör valilerin faydasını gördüklerini vurguladı.

İstanbul'un ilçelerinde, olası bir deprem sonrası iletişimin sağlanması için yeni telsiz sistemi kurduklarını ve çalışır hale getirdiklerini bildiren Erdoğan, "Toplanma alanlarını, rezerv alanları yeniliyor ve aktif kullanıma hazır olmaları için çalışmalarımızı yapıyoruz. Bunun yanı sıra Kanal İstanbul'un iki yakasına 500'er bin nüfusu barındıracak projemiz de olası İstanbul depremine yönelik tedbirlerimiz kapsamındadır." dedi.

Maaş zammı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, son Kabine toplantısından sonra ekonomik zorlukları göz ardı etmedikleri, dillendirilen serzenişleri de çok yakından takip ettiklerine ilişkin yaptığı açıklama hatırlatılarak, "Bu serzenişler başlığı altında size hangi kanallardan ne tür serzenişler geliyor? Özellikle Ocak 2024 itibarıyla bilhassa dar ve sabit gelirlilere ne tür mesajınız olacak?" sorusuna karşılık, şu anda memurlarla ilgili çalışmayı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nın yetkili sendikalarla sürdürdüğünü, bu ay sonuna kadar da devam edeceğini vurguladı.

Erdoğan, "Nitekim birinci, ikinci, açıklamalar Bakanım tarafından yapıldı. Emeklilerle ilgili de ayrıca Bakanlığımız çalışmalarını sürdürüyor. Memurlarımıza bu zamlar gelirken, emeklilerimize hiçbir şeyin gelmemesi olacak bir şey değil. Onları da inşallah memnun edecek adımları atacağız." dedi.

Her fırsatta vatandaşlarla bir araya gelmeye özen gösterdiğini söyleyen Erdoğan, resmi programının izin verdiği ölçüde şehirlerde ev ziyaretleri gerçekleştirdiğini anlattı.

Erdoğan, "Deprem bölgesindeki insanlarımızla her zaman görüşüyoruz, 6 Şubat'tan bu yana muhabbetimizi hiç kesmedik. Tüm bunların yanı sıra Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde icra ettiğimiz programlarımızda, toplumun tüm kesimleriyle bir araya gelmeye özen gösteriyorum. Partimizin yetkili organları da vatandaşlarımızın nabzını tutuyor. Biz seçimden seçime vatandaşın ayağına gidenlerden hiç olmadık. Partideki yönetici arkadaşlarımız her zaman için vatandaşlarımızla bir arada." diye konuştu.

Yaşanılan ekonomik sıkıntıların, zorlukların farkında olduklarına dikkati çeken Erdoğan, şu değerlendirmeyi yaptı:

"Görüştüğüm vatandaşlarımızdan yaşadıkları sorunları, sıkıntıları dinliyorum. Hayata geçirdiğimiz tedbirleri anlattıkça, gelecek günlerin daha güzel olacağına olan inançları artıyor. Vatandaşlarımız gönüllerini ferah tutsunlar, ekonomi kadrolarımız işinin ehli. Türkiye'de enflasyonu tek haneye düşüren bir iktidar olarak, enflasyonu yine tek haneye AK Parti kadrolarının düşüreceğine inansınlar."

"Bu kadar aceleci olursak yanlış olur"

Erdoğan, "İstanbul ve Ankara belediye başkan adayları belli oldu mu, öğrenebilir miyiz?" sorusu üzerine, "Daha 7-8 ay var. Bu kadar aceleci olursak yanlış olur. İstişare bizim en büyük silahımız. İstişaremizi kimlerle yapacağız? Teşkilatımızın tüm yetkili birimleriyle yapacağız. Ana kademe, kadın kolları, gençlik kolları hepsiyle istişarelerimizi yapacağız."

Önümüze onlar alternatif olarak hangi arkadaşlarımızı çıkarırlarsa, onların içerisinde birinci derecede İstanbul ve Ankara olmak üzere adımlarımızı atacağız. Çünkü İstanbul ve Ankara bunların eline bırakılmaz. İstanbul ve Ankara bunların eline kaldı, hali gördünüz."

Dün bir gazetede, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin karşısındaki çöp yığınlarının gösterildiğini söyleyen Erdoğan, "Yakışır mı bu? Şimdi ben göreve geldiğimde üç şeyi konuşuyorduk, çöp, çukur, çamur. Şimdi aynı durumu İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de yaşıyoruz. Nerede bir CHP belediyesi varsa bunları yaşıyoruz. Benim halkım buna layık değil. Nasıl biz o çöp dağlarını ortadan kaldırdıysak, nasıl susuzluğu giderdiyse, o çukurlardan İstanbul'umuzu nasıl kurtardıysak inşallah şimdi de şu sıkıntıları aşacak bir kadroyla 31 Mart'a hazırlanıyoruz." dedi.

"22 yıldır Türkiye'de marka olmuş bir belediyecilik anlayışımız var." diyen Erdoğan, AK Parti belediyecilik anlayışını, AK kadroları tüm seçim bölgelerinde vatandaşların hizmetine sunacaklarını dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bugüne kadar olduğu gibi 2024 yerel seçimlerinde de AK Parti'yi en iyi şekilde temsil edecek, vatanına hizmet etmeyi aşk bilen adaylarla milletimizin karşısına çıkacağız. Her bir seçim bölgesi için ayrı ayrı çalışıyoruz. Uzun yıllar çöp, çamur ve çukur siyasetine maruz kalmış, CHP'lilerin elindeki belediyeler için de kapsamlı çalışmalar yürütüyoruz."

CHP'deki değişim tartışması

Seçimlerden sonra CHP'de başlayan değişim tartışmasının devam ettiği, bu tartışmanın fitilini ateşleyen Ekrem İmamoğlu'nun geçen hafta İstanbul'a yeniden aday olacağının sinyalini verdiği ve kulislere emanetçi bir genel başkan formülü üzerinde durulduğu aktararak, "CHP'de bir değişim, bir genel başkan değişimi bekliyor musunuz?" sorusu üzerine Erdoğan, şu açıklamalarda bulundu:

"Bunu şimdi halkımıza soracağız. Halkımız değişimse değişim, eğer kalsın diyorsa

diyecek bir şeyim yok. Çünkü egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir. Biz, böyle inandık. Bu yola böyle çıktık. Biz, üzerimize düşeni yapacağız. Nedir? En ideal isimleri biz halkımıza takdim edeceğiz ve bu ideal isimlerle yola devam edeceğiz ama Kılıçdaroğlu dersin benimle kaç yarışa girdi? 13'te 13 yaptı. Şimdi 14 de olsa, 15 de olsa bu arkadaştan bir şey olmaz. En hayırlısı kendisi çekilip gitmesi lazım. Yani dünyada ülkeleri görüyorsunuz, bir seçim kaybediyorsa bir lider ne yapıyor, hemen istifasını veriyor, çekip gidiyor. Fakat bunda böyle bir şey yok.

Bunlar şimdi birbirleriyle koltuk yarışında. Bolu'nun belediye başkanı otobüsün üstüne çıkıyor, oradan koltuk atıyor. Genel merkezin önünde yapıyor bunu ve bu Bolu belediye başkanı. Önce neydi? Milletvekili. Sonra Bolu'ya belediye başkanı. Bundan sonra da bunlarda en ufak bir değişim söz konusu olmaz. Bunların içinden çıkan genel başkanlar yok mu? Var. Şimdi bu genel başkanların her biri de 'ben meydandayım' diyor. Birisi gitti milletvekili oldu. Şimdi onun görevi Kılıçdaroğlu'nu savunmak. Genel başkan yardımcısı için sen de 'istifa etmen lazım' diyor. CHP, ana muhalefet ne hale geldi? Demokrasi mücadelesinde muhalefet çok çok önemli ama ne yazık ki Türkiye'nin en büyük kaybı, demokrasi mücadelesinde karşısında muhalefet yok, ana muhalefet yok."

"Belediyeler, sokaklarda yaşayan hayvanları barınaklara almalı"

Erdoğan, sokaklardaki sahipsiz hayvanlar sorunu hatırlatılarak, "Siz de Gaziantep'te 4 yaşındaki Asiye'nin tedavi sürecini yakından takip etmişsiniz. Sokak köpeklerinin toplanmasına dönük yol haritası acaba netleşti mi? Bu kapsamda Avrupa modeli gibi bir yol haritası ortaya konabilir mi?" şeklindeki soruya, şu yanıtı verdi:

"Başiboş, sahipsiz köpeklerle mücadele konusunda yasal düzenleme mevcut. Gerek ilgili bakanlık gerekse belediyeler sahipsiz, başiboş köpekleri barınaklara topluyor ama toplamak işi bitirmiyor. Bunları barınaklar çerçevesi içerisinde bir yerlerde toparlamak lazım. Örneğin Konya Büyükşehir Belediyesinin, İstanbul'da Beykoz Belediyesinin barınakları var. Belediyelerimizde bu konuya hassasiyet gösteriyoruz ve yasal düzenlemeyle de bu işi kontrol altına almanın gayreti içerisindeyiz."

Beykoz Belediyesinin çalışmasını takdir ettiğini söyleyen Erdoğan, "Tabii bunlar için çok çok büyük alanlar gerekiyor ve bu büyük alanlarda da bunların teşhis, tedavi, hatta gerekirse ameliyatlarına varıncaya kadar bunları yapmaları şart. Beykoz bunu yapıyor, gördüm. Aynı şekilde Konya bunu yapıyor. Bundan sonraki süreçte de bunu bizler yapmaya kararlıyız ve bu kararlılığımız devam edecek." dedi.

"Gelişmiş ülkelerde, Avrupa'da bu sorun nasıl çözüme kavuşturulduysa biz de aynı uygulamaları hayata geçireceğiz." diyen Erdoğan, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığına gerekli talimatların verildiğini hatırlattı.

Erdoğan, şunları kaydetti:

"Sokaklarımızı çocuklarımız, insanımız için güvenli hale getirmek görevimiz. İlgili bakanlıklarımız çalışmalarını yapıyor. Başboş köpeklerle ilgili hangi kurumun yetkili ve görevli olduğu kanunlarımızda belli. Belediyeler, sokaklarda yaşayan hayvanları barınaklara almalı. Bu konunun takipçisiyim. Çocuklarımız, insanlarımız için güvenli şehirler, sokaklar için ne gerekiyorsa yaptık, yapacağız. Fakat ne yaparsanız yapın bu iş bir defa vatandaşın kendi köpeğine sahip olmasını gerektiriyor. Eğer sahip olmazsa, o bir gün gelir kendi evindeki çocuğuna da aynı darbeyi vurur."

"İki liderin bizim arabuluculuğumuza eyvallah etmesiyle netice alırız"

Tahıl Koridoru Antlaşmasının sona ermesine rağmen Ukrayna limanlarından bir konteyner gemisinin çıktığı anımsatılarak, Tahıl Koridorunun yeniden açılmasıyla ilgili nasıl bir yol haritasının izleneceği yönündeki soru üzerine Erdoğan, şunları söyledi:

"Ukrayna'dan, Odesa'dan çıkan bu gemi bir tahıl gemisi değil, bu bir konteyner. Bununla ilgili Milli Savunma Bakanlığımız açıklamayı yaptı. Buradaki bütün hedefimiz, Sayın Putin ile yaptığımız telefon görüşmelerimizle Rusya'nın tahıl koridoru meselesindeki takınacağı olumlu tavidir. Eylül ayı içerisinde Hindistan'da G-20 toplantısı, ABD'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu var. Bu yoğunluk içerisinde fırsat bulursak Sayın Putin ile yüz yüze bir araya gelip konuşacağız. Yakında Dışişleri Bakanım bir Rusya seyahati yapabilir. Çünkü bu işin yüz yüze olması büyük önem arz ediyor ve bu şekilde neticeyi almak çok daha isabetli olacaktır."

Erdoğan, bundan sonraki süreçte kendisinin arabuluculuğuyla tekrar bir barış görüşmesinin gerçekleşip gerçekleşmeme durumuna ilişkin soru üzerine ise "Biz ona gayret ediyoruz, temennimiz odur. Yani Zelenskiy'nin gelişi, onunla yaptığımız görüşmeler, aynı zamanda NATO Liderler Zirvesi'nde yaptığımız görüşmelerde bunları etraflıca konuştuk. Temennim o ki iki liderin burada bizim arabuluculuğumuza eyvallah etmesiyle netice alırız." ifadelerini kullandı.

"Olumlu gelişmeler şüphesiz ki olabilir"

Macaristan'ın, Türkiye'nin rolünü en iyi bilen, farkında olan ülkelerden bir tanesi olduğu belirtilerek, "Özellikle Ukrayna-Rusya krizinde de zat-ı alinizin arabulucu olması yönünde ciddi talepleri var, onlardan da bu şekilde talepler geliyor. Size bu yönde bir beklentilerini iletiyorlar mı?" sorusuna Erdoğan, şu karşılığı verdi:

"Macaristan Başbakanı Viktor Orban bu konularda çok çok hassas ve Avrupa Birliği üyesi bir ülke olarak da Türkiye'yi iyi tanıyor, bizleri iyi tanıyor. Bir de Türk cumhuriyetleriyle ilgili orada bir gözlemci üye sıfatıyla da bizim ne pozisyonda olduğumuzu gayet iyi biliyor. Şu anda Viktor Orban, önümüzdeki yılın ikinci yarısında Avrupa Birliğinde dönem başkanlığını alacak ve temenni ederiz ki o süreçte çok daha farklı adımları atabiliriz. Macaristan, Türkiye'ye tarihi itibarıyla farklı bakışlarla yakın bir ülke ve bu yakınlığını da ortaya koyduğu tavırlarla ispat ediyor. İlişkilerimiz gayet iyi, ticaret hacmimizi 3,4 milyar dolardan 6'ya çıkarma gibi hedefimiz var. Bu olur mu? Olur. Bizim şu anda inşaat firmalarımızın Macaristan'da ciddi yatırımları var. Sürekli

de bu geliyor. İnşallah bu gelişme daha da güzel günlere vesile olacaktır, ben buna inanıyorum."

Erdoğan, "Macaristan'ın dönem başkanlığında Türkiye'yle ilgili olumlu beklentiniz var mı?" sorusuna, "Olumlu gelişmeler şüphesiz ki olabilir. Fakat dönem başkanı olmak neticeyi getirmiyor. Neticeyi getirebilmek için her şeyden önce üye ülkelerin vereceği destek önemli." cevabını verdi.

"Nijer halkının yanında yer almaya devam edeceğiz"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Batı Afrika ülkelerinin Nijer'e askeri müdahale kararı aldığı anımsatılarak, "Bu konuyla alakalı Türkiye'nin tavrı nedir? Önümüzdeki dönemde Ankara nasıl adımlar atacak?" sorusu üzerine, şunları kaydetti:

"Şu an itibarıyla henüz bir çözüme gidilemedi. Biz de şu anda Dışişleri Bakanlığımızla vesaire buradaki anahtar rolümüzü nasıl oynarız bunun üzerinde duruyoruz, duracağız ve inşallah Nijer'i de bir çözüme kavuşturmamız lazım. Dost ve kardeş ülke Nijer'in de en kısa zamanda anayasal düzene, demokratik bir yönetime kavuşmasını ümit ediyorum. Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu'nun da Nijer'e askeri müdahale kararını doğru bulmuyorum. Bu kararın ardından Mali ve Burkina Faso da Nijer'e böylesi bir askeri müdahalenin kendilerine karşı savaş açmak olduğu uyarısında bulundu. Nijer'e yapılacak askeri müdahale, istikrarsızlığın Afrika'nın birçok ülkesine dağılması demek olur. En kısa zamanda Nijer'de toplumsal barışın ve istikrarın yeniden tesis edilmesini temenni ediyorum. İnanıyorum ki Nijer halkı demokrasiye sahip çıkarak, en kısa zamanda seçime gidecektir. Türkiye olarak, dost ve kardeş ülke Nijer halkının yanında yer almaya devam edeceğiz."

"Meclis'ten hızlı geçmesi, İsveç'in verdiği sözlere sadık kalmasıyla orantılı"

İsveç'te terörle etkin bir mücadele sürdürülmediği ifade edilerek, "İsveç'in NATO üyeliğiyle ilgili süreç Meclis'e geldiğinde, Türkiye'nin tutumunda bir değişiklik olacak mı? Bu konu MHP ve Cumhur İttifakı partileriyle müzakere edildi mi?" sorusuna karşılık Erdoğan, şu açıklamalarda bulundu:

"İsveç'in NATO'ya katılım protokollerinin TBMM'ye gönderilmesi ve sürecin Meclis'ten hızlı şekilde geçmesi, İsveç'in verdiği sözlere sadık kalmasıyla doğru orantılı. Bu işin kararını parlamentomuz verecek. Bu konu parlamentomuzda, komisyonlarda ne kadar görüşülür, buralardan ne kadar zamanda geçer onu bilemeyiz. İsveç'in her şeyden önce Stockholm caddelerine sahip çıkması lazım. Eğer Stockholm caddelerine sahip çıkmazsa, bizim kutsalımıza, kutsallarımıza bu saldırılar devam ederse kusura bakmasınlar... Tabii ki Cumhur İttifakı'nın kendine ait bazı ilkeleri var. Bütün bunları Devlet Bey ile ve diğer arkadaşlarımızla müzakere etmeden ben de adım atmam. Görüşmelerimizi yaparız, ondan sonra da gereği neyse onu yaparız."

Mısır üretimini artıran çiftçi cezalandırılmamalı

Ali Ekber YILDIRIM

22 Ağustos 2023 Salı

Dünya mısır üretimi 1,2 milyar tonun üzerinde. Türkiye bu üretimin sadece 8,5 milyon tonunu gerçekleştiriyor. Türkiye’de üretim miktarı artarken üretim maliyetleri de artıyor. Ancak mısırın satış fiyatı geçen yılın gerisinde.

Hasada başlayan mısır üreticileri, Toprak Mahsulleri Ofisi’nin (TMO) fiyat açıklamasını, arpa ve buğdayda iki yıldır uygulanan ton başına alım priminin mısırdaki da uygulanmasını ve ton başına 500 lira ödeme yapılmasını istiyor.

Dünya mısır üretimi 1,2 milyar ton

Amerika Tarım Bakanlığı’nın (USDA) Ağustos 2023 verilerine göre, dünya mısır üretimi 1 milyar 213 milyon ton olarak gerçekleşmesi bekleniyor. Temmuz ayı tahmininde üretim 1 milyar 224 milyon ton tahmin edilmişti.

Dünyanın en büyük mısır üreticisi Amerika Birleşik Devletleri (ABD). Amerika’nın 2021-2022 mısır üretimi 382 milyon tondur. 2023- 2024 üretim sezonunda 383 milyon tonluk bir üretim bekleniyor. İkinci sıradaki Çin’in 277 milyon ton, üçüncü sıradaki Brezilya’nın 129 milyon ton, dördüncü sıradaki Arjantin’in ise 54 milyon ton üretim yapması bekleniyor.

Avrupa Birliği’nin üretiminde düşüş var. 2021-2022 sezonunda mısır üretimi 71,5 milyon ton olan Avrupa Birliği’nin bu yıl beklenen üretimi 59,7 milyon ton. Kuraklığın ve su sorununun bu üretim düşüşünde etkili olduğu ifade ediliyor.

Savaşan iki ülke; Ukrayna ve Rusya’da da üretim düşüyor. Ukrayna’nın 2021-2022 üretim sezonunda mısır üretimi 42,1 milyon tondur. Bu yıl beklenen üretim 27,5 milyon ton. Rusya’nın ise aynı dönemdeki üretimi 15,2 milyon tondan 14,6 milyon tona gerilemesi bekleniyor.

Türkiye'nin mısır üretimi artıyor

Tarım ve Orman Bakanlığı ile Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Türkiye'nin mısır üretimi geçen yıl olduğu gibi 8,5 milyon ton seviyelerinde gerçekleşecek. USDA'ya göre ise 2021-2022 sezonunda 6,5 milyon ton olan Türkiye'nin mısır üretimi bu yıl 8,2 milyon ton olarak gerçekleşmesi bekleniyor.

Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü'nün Temmuz 2023 verilerine göre, Türkiye'nin mısır üretim alanlarında önemli bir artış var. 2018-2019 sezonunda 5 milyon 919 bin dekar alanda yapılan mısır üretimi 2021- 2022 sezonunda 7 milyon 582 bin dekara çıktı. Üretimin en çok olduğu iller Konya, Şanlıurfa ve Adana.

Türkiye'nin mısırdaki kendine yeterlilik oranı 2018-2019 sezonunda yüzde 70,3 iken 2021-2023 sezonunda yüzde 76,6 oldu.

Üretilen mısırın yüzde 83'ü yem sanayinde kullanılıyor. Kalanı nişasta bazlı şeker üretimi, gıda sektöründe ve mısır yağı üretiminde değerlendiriliyor.

Mısır üreticilerine 2022'de gübre, mazot ve diğer destekler dahil toplamda dekar başına 112 lira ödeme yapıldı.

Üretimdeki artışa rağmen ithalat sürüyor

Türkiye, uzun yıllardır mısır ithalatı yapıyor. Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre 2018-2019 sezonunda 3 milyon 682 bin ton mısır ithalatı yapıldı. Pandemi döneminde birçok ülkenin uyguladığı kısıtlamalar nedeniyle ithalat azaldı. 2019-2020 sezonunda ithalat 2 milyon 720 bin ton oldu. 2020-2021 sezonunda ise 1 milyon 814 bin tona geriledi. 2021-2022 sezonunda ithalat 3 milyon 561 bin tona çıktı. Bu yılın ilk 6 aylık döneminde ise mısır ithalatı 1,5 milyon ton olarak gerçekleşti.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği'ne (TZOB) göre, ithalat 2022 yılında 2 milyon 983 bin ton olarak gerçekleşti ve mısır ithalatına ödenen döviz ilk kez 1 milyar doları aştı.

2023 yılının ilk 6 ayında ise 1 milyon 505 bin ton ithalat yapıldı. 2023 yılı 6 aylık dönemde toplam ithal edilen mısırın yüzde 85'i Rusya Federasyonu'ndan, yüzde 11'i ise Ukrayna'dan gerçekleşti. Gümrük vergisi sıfırlandığı için ithalat kolaylıkla yapılıyordu. Bu yıl da 1 Mayıs'a kadar gümrük vergisinin sıfır olması nedeniyle ciddi bir stok yapıldığı ifade ediliyor. 1 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla mısır ithalatında gümrük vergisi yüzde 130'a çıkarıldı.

Türkiye, ithal ettiği mısırın bir bölümünü işleyerek ihracat da yapıyor. İhracatın yaklaşık yüzde 70'i Irak'a yapılıyor.

Hasat yoğunlaşıyor, üretici fiyat bekliyor

Türkiye'nin mısır üretimi artarken bir yandan da gübre, mazot, sulama elektriği başta olmak üzere üretim maliyetleri de artıyor. Ancak mısırın fiyatı geçen yılın gerisinde seyrediyor.

TMO'nun 2022 ürünü mısır alım fiyatını Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan geçen yıl 22 Ağustos'ta ton başına 5 bin 700 lira olarak açıklamıştı. Çukurova, Antakya gibi bazı bölgelerde mısır hasadı başladı. Hasat her geçen gün yoğunlaşıyor. TMO'nun 2023 ürünü mısır alım fiyatı henüz açıklanmadı. Bu satırların yazıldığı 21 Ağustos 2023 pazartesi günü Cumhurbaşkanlığı kabine toplantısı yapılacak. Toplantı sonrası Cumhurbaşkanı Erdoğan mısır alım fiyatını açıklayabilir. Başka bir toplantıya da bırakılabilir. Fiyat açıklanırsa değerlendirmesini ayrıca yaparız.

Hasadın başladığı bugünlerde tüccar, sanayici mısırın tonunu 5 bin lira ile 5 bin 300 lira arasında değişen fiyattan satın alıyor. Ancak, alıcılar çok istekli değil. TMO'nun alım fiyatının açıklanması bekleniyor. Ofis'in fiyatı piyasada belirleyici olacak. El altından "Ofis bu yıl fiyat açıklamayacak" haberleri yayılarak fiyatın daha düşük oluşması için çalışanlar da var.

Maliyet arttı, fiyat düştü

Üreticilere göre, yapılan son mazot ve gübre zamları hariç olmak üzere mısırdaki üretim maliyetleri geçen yıla göre yüzde 50'den fazla arttı. Bu nedenle mısır alım fiyatının ton başına en az 8 bin lira olmasını istiyorlar. Üreticinin bir başka isteği ise, buğdayda ton başına 1000 lira, arpada 500 lira olan alım priminin mısırdaki da ton başına 500 lira olarak uygulanması.

Fiyat verilirken gelecek yılın üretimi de hesaba katılmalı. Üretici mısırdaki borcunu ödeyecek, geçimini sağlayacak ve gelecek yılın ekimi için tohum, gübre, mazot, zirai ilaç alacak. Mazota son 3 ayda yüzde 113 zam geldi. Mayıs'ta litresi 19 lira olan mazot bugün 40 liraya dayandı. Gübreye çeşidine göre ton başına 3-4 bin lira zam geldi. Zamlar daha da devam edecek. Döviz arttıkça girdiler zamlanacak. Bu nedenle verilecek fiyat bugün tatmin edici olsa da, yarın çok düşük kalacak. Memur maaş zammı, asgari ücret gibi, ilk açıklandığında yüksekmiş gibi görünüyordu ancak yapılan zamlarla kısa sürede eriyip gidiyor. Bu nedenle gübre, mazot ve fark ödemesi gibi çiftçilere yapılan desteklerde de yıl içinde bşir kaç kez artış yapılması gerekir.

Tahıl koridorundan geçen ürünün yüzde 50'si mısır

Tahıl koridoru genellikle buğday üzerinden tartışılıyor. Oysa koridordan geçen ürünün yüzde 50'si mısır, koridorun açık kaldığı 1 Ağustos 2022 ile 17 Temmuz 2023 döneminde yaklaşık 33 milyon ton ürün ihracatı gerçekleşti. İhraç edilen yaklaşık 33 milyon ton ürünün yüzde 50'si mısır, yüzde 30'u buğday, yüzde 4'ü arpa ve yine yüzde 4'ü ayçiçeği ile ham ayçiçeği yağı ve diğer bitkisel yağlar oldu.

Tahıl koridorunun açık olduğu dönemde dünya tahıl fiyatlarında düşüş yaşandı. Koridor kapanınca buğdayda fiyatlar arttı. Mısırdaki böyle bir artış henüz yok. Tahıl koridoru ile Türkiye'ye de mısır ithalatı oldu. Türkiye, 2022-2023 sezonunda ithal ettiği mısırın yüzde 58'ini Rusya'dan, yaklaşık yüzde 30'unu Ukrayna'dan aldı.

Depo ve ödeme sorunu nasıl çözülecek?

Mısır hasadının yapıldığı bugünlerde üreticiler depo sorunu yaşanacağından endişeli. Ayrıca buğdayda olduğu gibi Toprak Mahsulleri Ofisi fiyat açıkladıktan sonra ürün alımında ve ürün bedellerinin ödenmesinde geç kalınırsa yine tüccara mecbur kalacakları endişesi var.

Türkiye'nin 8,5 milyon ton mısır üretmesi önemli ancak buna uygun depolama altyapısının da olması gerekiyor. Lisanslı depoculuğun önemi son 3 sezondur çok daha iyi anlaşıldı.

Özetle, hem hayvancılık hem de gıda sektörü için çok önemli ürünlerden birisi olan mısırdaki üretici sevinçle değil, endişeyle ürününü hasat ediyor. Üretim artıyor ama Türkiye kendine yeterli olmadığı için ithalat da sürüyor. Çiftçinin üretim maliyeti artarken mısır fiyatı geçen yılın gerisinde kaldı. TMO'nun hasat başlamadan en az 15 gün önce fiyat açıklamak gibi bir uygulaması vardı. Çok doğru bir uygulamaydı. Bu yıl her şey birbirine karıştı. Hasat başladıktan sonra fiyatlar açıklanıyor. Üretici zarara uğruyor. Mısır alım fiyatının artan maliyetler ve girdilerdeki zamlar dikkate alınarak açıklanmalı. Üreticinin ürünü mümkün olan en kısa zamanda alınmalı ve parası da mümkünse peşin ödenmeli. Buğday ve arpada olduğu gibi mısırdaki alım primi ödenmeli ve destekler mutlaka artırılmalı. Üretimi artıran çiftçi desteklenmeli, cezalandırılmamalı.

Hüseyin Velioğlu yaşama veda etti

Tarım Bakanlığı'nda uzun yıllar görev yapan, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü yaptığı 2003 yılından bu yana tanıdığım, kalbi ülke çiftçisi, üretim için atan, çok kıymetli dostum Hüseyin Velioğlu yaşama veda etti. Hüseyin Velioğlu, Tarım Bakanlığı'nda, TARİŞ Genel Müdürlüğü, Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Sekreterliği, Ankara Halk Ekmek Genel Müdürlüğü görevlerinde hep üreticiden, üretenden yana oldu. Tarım için, ülke için çok büyük kayıp. Çok üzgünüm.

Velioğlu ailesine, sevenlerine başsağlığı dilerim.

Bankalarda faiz pazarlığı nasıl gelişecek?

Şeref OĞUZ

22 Ağustos 2023 Salı

Malum Merkez Bankası **Kur Korumalı Mevduata** yeni düzenleme getirdi ve bankaları, “**mudilerinizi TL’ye geçmeye ikna edin, yoksa sizi düşük faizli tahvile boğarım**” dedi. Şimdi bankalarda **bir telâş bir telâş**... Enflasyondan kaçıp KKM’ye sığınan mudileri şimdi **KKM’den vazgeçmeye ikna** edebiliriz?

-Alo, ben **Güvenli Liman Bank**’tan şube müdürü Ahmet Güven, **Sakine hanım** ile mi görüşüyorum?

-Evet, **benim**, buyurun...

-Sakine hanım acaba **dövizden döndüğünüz lira mevduatınızı** yeniden TL mevduatına çevirmeye ne dersiniz?

-Olabilir, ne **faiz** vereceksiniz?

-Efendim üzerinde çalışıyoruz, **misal %40 faize** ne dersiniz?

-İyi de evladım **ya enflasyon ne olacak?** Ben emekli memurum, tüm birikimim sizde. Ya TL’ye döner ve **enflasyonun altında faiz verirsiniz bana yazık değil mi?**

-Haklısınız; o halde size **%45** verimiz. Vade sonu enflasyona sizi ezdirmeyiz, hatta **5 puan fazlasını verimiz**, merak etmeyin.

-Bana **TÜİK’in enflasyon tahmini** üzerinden değil, **ENAG’ın 5 puan fazlasını verirsiniz dönerim**.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Dönüş biletim yüzde kaç olacak?

Yukarıdaki diyalog; şimdilerde **bankalar ile KKM mudileri arasında** geçmesi olası konuşmalardır. Vatandaş **lirasından kurtulmak için KKM'ye** sığınmıştı ve şimdi ona “**geri dön**” diyorsan bunu makul gelir vaadine oturtmalısın. Sorun; KKM'de TL'ye dönüşte bankanın “**hangi makul faizi**” önereceğidir.

Enflasyon hedefleri inandırıcı mı?

Hatırlayalım; **her şeyin çift haneli arttığı Temmuz'da tek haneli aylık enflasyon** açıklayan TÜİK'in enflasyon tahminine kim güvenir ki? Zamanında **eğip büktüğün veri**, şimdi ayağına takılıyor. Bu da mudi ile bankası arasında **yoğun faiz pazarlığının kapısını** açacak ve “**tezgâh altı faiz**” çağı başlayacak.

not

MERKEZ'İN TEHLİKELİ FAİZ SAHNESİ İÇİN DUBLORÜ; BANKALAR... Aslında **20 ay önce** mecburiyetten icat ettiğimiz **heterodoks ürünü KKM**, çözdüğünden daha fazla soruna yol açtı. İktidarı, muhalefeti; “**KKM'den kurtulmalıyız**” noktasında **fikir birliğinde** idi ama **bunun nasıl mümkün olacağı** belirsizdi. **CHP**; “**kırıp dökmeden...**”diyordu, **İktidar**; “**düşünüyoruz...**”

Nihayet bu hafta **sonu hain KKM'ye ilk kurşun atıldı**. Şimşek bu külfeti **Hafize Gaye Erkan'a** kilitledi, o da **bankaların sırtına** yıktı. Böylece **PPK'nın artırmada zorlandığı faizi**, **bankalar tırmandıracak** ve Cumhurbaşkanı öfkelenirse; “**ben yapmadım, o yaptı**” denilebilecek.

Durum tespiti kolay, liraya eli değen herkes bunu yapabilir artık zira **her şey ayan beyan ortada...** Ne olacağı da belli; **faizler artacak, kredi faizleri de tırmanacak**, KKM yara alsa da **yaşamaya devam edecek**, **döviz** bildiğini **okuyacak**, Merkez, bu operasyonla biriktirmeyi umduğu **rezervi müdahalede** kullanacak.

Oysa yapılması gereken; **kurdan korunmaya gerek kalmamasıydı**. Heterodoks olmamasıydı, **enflasyonla mücadele** edilesiydi. KKM gibi **yara bantlarıyla hasta ekonominin düzelemeyeceği gerçeği** halktan saklanmamalıydı, **IMF'ye doğru yola çıkan çaresizliğe** düşülmemesi idi...

Yeniden ‘döviz hücüm’ riski

Naki BAKIR

22 Ağustos 2023 Salı

Merkez Bankası’nın, Kur Korumalı Mevduat (KKM) hesaplarını standart TL mevduata geçirme yönünde aldığı kararların iki aydır düşen mevduat faizlerini yeniden yükseltmesi beklenirken, 3,4 trilyon liraya ulaşan KKM’den çözülecek paranın bir kısmının yeniden dövizle yönelmesi ve yeni kur şokları riski de ortaya çıktı.

Bütçede adeta yeni bir kara deliğe dönüşen kur farkı ödemelerinin kamuya getirdiği aşırı yük nedeniyle Merkez Bankası’nın KKM’yi standart TL mevduata geçirme yönünde aldığı kararlar ekonomi çevrelerinde büyük ses getirdi.

Mevduat faizlerinin seyri (%)				
	1 ay k.	3 ay k.	6 ay k.	1 yıl ve +
30-12-2022	16,06	24,17	14,97	12,53
27-01-2023	16,30	25,31	14,25	11,54
24-02-2023	16,91	26,95	16,49	11,79
31-03-2023	17,79	29,23	15,39	12,15
28-04-2023	19,56	28,73	18,86	10,99
26-05-2023	24,21	33,88	19,04	12,94
30-06-2023	28,45	38,45	27,56	17,68
28-07-2023	23,44	29,32	26,76	18,81
04-08-2023	22,96	27,77	24,85	18,29
11-08-2023	23,01	29,06	25,29	18,56

Mevduatın döviz cinsinden dağılımı (Milyar TL)			
	31 Aralık 2021	30 Aralık 2022	11 Ağustos 2023
TL Mevduat	1.880,2	3.365,0	4.106,5
YP Mevduat	3.423,3	4.085,4	5.385,0
KKM	-	1.415,3	3.357,7
TOPLAM MEVDUAT	5.303,5	8.865,7	12.849,2
TP oranı (%)	35,5	38,0	32,0
YP oranı (%)	64,5	46,1	41,9
YP+KKM oranı (%)	-	62,0	68,0

Dövizle yönelişı kırmak ve 'liralaşıma' iddiasıyla 2021 sonunda getirilen KKM'deki birikimlerin önemli bir kısmı dövizden çözülen ya da dövizle gidecekken verilen kur farkı garantisinin cazibesi ve Merkez Bankası direktifleri doğrultusunda bankaların çabalarıyla buraya çekilen fonlardan oluşuyordu. Ancak önceki Merkez Bankası yönetiminin bankalara 'KKM'yi artır' baskısı, şimdi yerini azaltıcı önlemlere bıraktı.

Merkez Bankası'nın KKM hesaplarını standart TL mevduata geçirmeyi öngören yeni kararları ile iki aydır düşüşte olan mevduat faizlerinde yeniden yükseliş beklentisi güçlenirken, beklenen enflasyona karşı tatmin edici faiz düzeyleri olmazsa KKM'den çözülecek paranın önemli bir bölümünün "güvenli liman" görülen dövizle yeniden yönelme olasılığı da belirdi. Dövizle endeksli bir enstrüman olan KKM hesaplarının toplam büyüklüğü 11 Ağustos itibarıyla 3 trilyon 357,7 milyar liraya ulaşmış bulunuyor ve 124,7 milyar dolara karşılık geliyor.

'Bu faiz düzeyi ile olmaz'

Bankanın verdiği faizin üstüne, kur artışının bundan daha yüksek olması durumunda aradaki farkın devletçe mudiye ödenmesi esaslı var olduğu için KKM, standart TL mevduata tercih ediliyordu. Bankalar, normal TL mevduat faizlerini hazirandan bu yana önemli oranda aşağı çekmişti.

Ekonomi çevrelerinde, mevcut faiz düzeyi ile KKM sahiplerinin standart TL mevduata yöneltilmesinin zor ve faizde yükselişin kaçınılmaz olduğu görüşü hâkim. Çözülecek paranın tekrar dövizle yönelmemesi için TL mevduata verilecek faizlerin, olası kur artışlarının marjını da içerecek düzeylere gelmesi gerektiği, bunun da bankaların karlılığını önemli ölçüde azaltacağı belirtiliyor. Merkez Bankası verilerine göre bankaların TL mevduata uyguladığı faizler mayıs-haziran döneminde yükselirken, izleyen dönemde bir yıldan düşük vadelerde hızla aşağı çekildi.

Bir aya kadar vadeli mevduata uygulanan ortalama yıllık faiz düzeyi haziran sonundaki yüzde 28,45 düzeyinden, 11 Ağustos itibarıyla yüzde 23,01'e düştü. Bu dönemde üç aya kadar vadeli mevduatın faizi yüzde 38,45'ten yüzde 29,06'ya, 6 aya kadar vadelininki de yüzde 27,56'dan yüzde 25,29'a indi. Bir yıl ve daha uzun vadeli mevduatın haziran sonunda yüzde 17,68 olan faizi ise 11 Ağustos'ta yüzde 18,56 ile biraz daha yüksek.

Yeni kur şoku olasılığı

Merkez Bankası'nın aldığı yeni kararlar, bankalara yönelik olarak tasarruf sahiplerini KKM'den caydırma, yeniden standart TL mevduata geçmeye ikna etme esaslı taşıyor. Ancak mevcut faiz düzeyi ve enflasyon beklentileri ile bunu yapmanın güç olduğu belirtiliyor.

Merkez Bankası enflasyon tahminini 2023 için yüzde 58 ve 2024 için yüzde 33 olarak revize ederken, piyasa katılımcıları ağustos itibarıyla gelecek bir yılda Tüfe bazında

yüzde 42,83 enflasyon bekliyor. Beklenen enflasyona göre mevcut mevduat faizleri eksi reel getiri anlamına geliyor.

Ekonomistler, mevduat faizlerinin enflasyon beklentileri ile uyumlu düzeylere yükselmemesi durumunda, tasarruf sahiplerinin enflasyon karşısında birikimlerinin erimemesi güdüsüyle güvenli liman olarak dövize yönelme riskinin var olduğunu, bu yönde güçlü bir hareketin ise yeni “kur şokları” üretebileceği uyarısında bulunuyor.

TCMB de öngörüyor

Bu arada Merkez Bankası’nın, yabancı para cinsi yükümlülüklerde zorunlu karşılıkları önemli oranda artırmasında, KKM’nin eritilmesi sürecinde buradan çözülecek paranın dövize yönelişi, buna bağlı olarak kurlarda yükseliş ve bu durumda kurları bastırmak için yapılacak satışlarla bir miktar rezerv kaybını öngördüğü anlaşıyor.

Banka’nın bu süreçte oluşacak rezerv kaybını, artan zorunlu karşılıkla telafi etmeye çalışacağı belirtiliyor. KKM, kurları yükselten ve enflasyonu da tetikleyen dövize yönelişin önüne geçmek ve ekonomide ‘liralaşma’yı artırmak amacıyla 2021 sonunda başlatılmıştı.

‘Liralaşma’ değil ‘dolarizasyon’

Ancak KKM’nin dövize endeksli bir enstrüman olması nedeniyle mevduat hacminde yerli-yabancı para payı hesaplanırken, KKM’nin yabancı para hanesinde değerlendirilmesi gerekiyor.

Buna göre 11 Ağustos itibarıyla 12 trilyon 849,2 milyar lira olan toplam mevduat hacminin, 3 trilyon 357,7 milyar liralık KKM hariç tutulursa 4 trilyon 106,5 milyar liralık bölümü TL mevduat ve KKM de dahil edilirse 8 trilyon 742,7 milyar liralık bölümünü ise döviz ve dövize endeksli mevduat oluşturuyor.

Böylece mevduat hacminde yabancı para ve yabancı paraya endeksli KKM’nin toplam payı yüzde 68’e ulaşmış bulunuyor. Aralık 2021 sonunda 5 trilyon 303,5 milyar lira olan toplam mevduat hacminin 3 trilyon 423,3 milyar lira ile yüzde 64,5’ini yabancı para mevduat oluşturuyordu. KKM ile birlikte döviz ve dövize endeksli kısmın toplam payının yüzde 70’e dayanması mevduatta liralaşma değil, ‘dolarizasyon’un arttığını gösteriyor.

Abdulkadir Selvi

Meclis'te yeni ittifak doğuyor

Seçimlerde Cumhur İttifakı ile Millet İttifakı yarıştı.

Sonuçta Cumhur İttifakı hem cumhurbaşkanlığı seçimini kazandı hem Meclis'te çoğunluğu elde etti. Seçimden sonra Millet İttifakı birbirine düştü.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun, Ümit Özdağ ile hem partisi CHP'den hem de Millet İttifakı ortaklarından gizli bir şekilde protokol imzaladığı ortaya çıktı.

DEVA, Gelecek, DP ve Saadet Partisi'ne verilen 39 milletvekilliği CHP'de kıyametin kopmasına neden oldu. Meral Akşener, Ali Babacan, Ahmet Davutoğlu ve Temel Karamollaoğlu ise CHP'lilerin tüylerini diken diken eden açıklamalar yaptılar.

CHP SEÇMENİNE HAKARET ETTİLER

Kimi "En son tercihim seçime CHP listelerinden girmektir" dedi. Meral Akşener, "CHP'den 15 milletvekilliği istedik. Hayatımın en büyük pişmanlığıdır" diye konuştu. Temel Karamollaoğlu, "CHP'nin aldığı yüzde 25 oyun en az yüzde 7 ya da 8'i CHP dışından gelmiştir" çıkışını yaptı. Ali Babacan ise, "CHP kendi başına seçime girse kazanması mümkün mü ya? Siz hayal mi görüyorsunuz?" diye konuştu.

Hem CHP listelerinden seçilip Meclis'e girdiler hem de CHP'ye yapmadık hakaret bırakmadılar. Yakında "alacaklıyız" diye CHP'ye icra gönderirlerse şaşırırmam.

Seçimden önce 72 kez bir araya gelip birbirlerinin kolunu kaldırıp ortak mitingler düzenleyen 6'lı Masa ortakları seçimden sonra birbirlerini suçlama yarışına girdiler. Böylece Millet İttifakı paramparça oldu.

Peki bütün bu yaşananlardan sonra 6'lı Masa yerel seçimlerde bir araya gelip ittifak yapabilecek mi? Tavanda yaptıkları ittifak tabanda karşılık bulacak mı? İzleyip göreceğiz.

BAŞÖRTÜSÜ İTTİFAKI

Ama ben bugün başka bir ittifaktan söz edeceğim.

Bu ittifak ne milletvekili pazarlığına dayanıyor ne de belediye başkanlığı hesabına.

Bu ittifakın adı, “başörtüsü ittifakı”.

Meclis açılınca AK Parti ve MHP başörtüsüne anayasal güvence getiren ve aileyle ilgili düzenleme yapan Anayasa değişikliğini Meclis’e sunacak.

REFERANDUMLU MU REFERANDUMSUZ MU

Cumhurbaşkanı Erdoğan, başörtüsüyle ilgili Anayasa değişikliğinin yerel seçimlerden önce Meclis’ten geçmesini istiyor. Anayasa değişikliği 360’ın üzerinde bir sayıyla geçerse referanduma gidecek. Eğer 400’ün üzerinde bir sayıyla kabul edilirse referanduma gerek kalmayacak.

Başörtüsü düzenlemesini Kılıçdaroğlu gündeme getirmiş, CHP Meclis’e bir kanun teklifi sunmuştu. Cumhurbaşkanı Erdoğan da el yükseltip Anayasa değişikliği için harekete geçmişti.

Başörtüsüyle ilgili Anayasa değişikliğine CHP’nin destek vermesi beklenmiyor. Yeşil Sol Parti ve TİP’in de hayır oyu kullanması bekleniyor.

‘EVET’ DİYECEKLERİN ORANI

Ancak AK Parti, MHP, İYİ Parti, Saadet Partisi, Gelecek Partisi, DEVA, Yeniden Refah Partisi, Demokrat Parti ve DSP firesiz oy verdikleri takdirde 401’e ulaşıyor. Böylece Anayasa değişikliğinin referanduma gitmeden Meclis’ten geçmesi imkânı doğuyor. Ama referandum aralığında geçerse, o zaman millete gidilir. Söz konusu başörtüsü olunca muhafazakâr tabanda güçlü bir ittifak sağlanır.

Başörtüsüyle ilgili Anayasa değişikliği siyaseti yeniden şekillendirecek. Belki ileriye dönük yeni ittifakların temelini atacak. Merkez sağ kökenli partiler ile AK Parti arasında temas kurulması imkânını doğuracak.

Bu aynı zamanda CHP ile HDP’nin baş başa kalması anlamına gelecek.

Bu gelişme Meclis’te başörtüsü ittifakının kurulmasını sağlayacak.

EMEKLİLER HEYECANLANDI

MEMURLARLA ilgili toplu sözleşmede yarın kritik bir dönemeç yaşanacak. Çalışma Bakanlığı revize teklifini sunacak. Hizmet kollarında önemli oranda uzlaşma görülüyor. Ama Çalışma Bakanı Vedat Işıkhan’ın kucaklayıcı dili ve Memur-Sen’in gayretlerine rağmen 2024 ve 2025 yılı memur maaş zammı hakeme gidebilir.

EMEKLİLERDEN DUYGUSAL KOPUŞ

Ama benim asıl dikkat çekmek istediğim nokta emeklilerle ilgili. Emeklilere yapılan zammın yetersiz olduğunu, yılbaşı beklenmeden emeklilerin maaşlarında artış yapılması gerektiğini savunuyorum. Çünkü emekliler çok zor geçiniyorlar. Ayrıca emeklilere yapılan zammın düşük kalması nedeniyle bir duygusal kopuş yaşanıyor. Allaha ki Cumhurbaşkanı Erdoğan bunun farkında.

YENİDEN UMUTLANDILAR

Erdoğan, Macaristan gezisi dönüşünde, “Emeklilerle ilgili de ayrıca Bakanlığımız çalışmalarını sürdürüyor. Memurlarımıza bu zamlar gelirken, emeklilerimize hiçbir şeyin gelmemesi olacak bir şey değil. Onları da inşallah memnun edecek adımları atacağız” dedi.

Erdoğan’ın sözü senettir. Cumhurbaşkanı’nın bu açıklaması emeklilerin yeniden umutlanmasına yol açtı.

CHP’DE İLÇE KONGRELERİNİ KİM KAZANIYOR

HAFTA sonu İstanbul’un 10 ilçesinde CHP’nin kongresi vardı. Ekrem İmamoğlu’nun en iddialı olduğu şehir olması nedeniyle özellikle İstanbul’daki seçimlerle ilgileniyorum. İmamoğlu 10 ilçeden ancak ikisinde kazandı. Arnavutköy ve Esenler’i kastediyorum. Esenlerdeki durum biraz karışık ama 8 ilçede Kılıçdaroğlu’nun desteklediği isimler ipi göğüsledi. 10 ilçenin 8’ini Genel Merkez yanlıları kazandı.

Bu arada ilçe kongrelerinde Erdoğan Toprak’ın da önemli bir güç kazandığı gözleniyor. Erdoğan Toprak, Kılıçdaroğlu ile birlikte hareket ediyor ama İstanbul’daki gücü Erdoğan Toprak’ı vazgeçilmez adam yapmaya yetiyor.

İMAMOĞLU İSTANBUL’U KAZANAMADI

İlçe kongresini dahi kazanamayan İmamoğlu CHP’ye nasıl genel başkan olacak? Zaten Ekrem İmamoğlu CHP Genel Başkanlığı’na aday değil, o İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı adaylığına talip diyebilirsiniz. Sen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ol, CHP’de bir mücadeleye gir ama kendi evinde hezimete uğra... İstanbul ve Ankara büyük kurultaya en çok delege gönderen iki il. Ankara’da değişimciler sadece bir ilçeyi kazandılar.

KILIÇDAROĞLU KAZANACAK

Siyaset iddia işidir.

Ekrem İmamoğlu’nun emanetçisi olarak gösterilen Özgür Özel ise hiçbir karşılık göremedi. Değişim lidersiz olmaz. Lidersiz değişim talebi başarıya ulaşmaz. Görünen o ki, içlerinden bir lider adayı çıkaramayan değişimciler kaybedecek, yine Kılıçdaroğlu kazanacak.

Esfender KORKMAZ

Mecbur kaldılar, faizi dolaylı yoldan artırdılar

Kur korumalı mevduat bir delinin kuyuya attığı taştır. Şimdi ekonomi yönetiminde her kurum, her yetkili bu taşı çıkarmaya çalışıyor.

Pazar günü Merkez Bankası bu nedenle dört tebliğ yayınladı.

1.Kur korumalı döviz tevdiat hesabını, hesap sahibi isterse dönüşüm kuru üstünden TL'ye çevirebilir.

2.Altın hesaplarından Türk Lirası mevduata geçiş desteklenecek.

Bankalar tasarruf sahibinin, kur korumalı mevduat hesabından veya altın hesabından TL mevduat hesabına geçişini sağlamak için, ancak hâlihazırda verdikleri mevduat faizinden daha yüksek faiz vererek onları ikna edebilirler.

Birincisi... Bu karar dolaylı yoldan faizleri artırmak demektir.

İkincisi... Dönüşümü teşvik etmek için TL'ye geçiş, dönüşüm kuru TL satış fiyatından olabilir. O zaman da kur artışına neden olur.

Bankaların geçen hafta 3 aylık mevduata verdikleri ortalama faiz, yüzde 29,60 idi. Temmuz ayı TÜFE oranı da 47,83 idi. Yani bankalar üç ay önce yatırılmış TL mevduatına eksi yüzde 12,33 faiz verdiler. Bu demektir ki tasarruf sahibinin 100 lirası üç ayda satın alma gücü olarak 96 liraya geriledi. Eğer reel faiz yoksa tasarruf sahibi neden TL mevduata geçsin? Neden parasının erimesine göz yumsun?

3.Eğer geçiş oranı yüzde 5'in altında kalırsa, bankalarca, eksik kalan tutar kadar menkul kıymet bloke olarak tesis edilecek. Şimdilik geçiş oranı yüzde 5 seviyesinde düşük tutulmuştur. Muhtemelen MB bu oranı da artıracaktır.

Yüzde 5 oranını tutturamayan bankalar, düşük faizli hazine bonosu almak zorunda kalacaklar.

4.Bankaların Merkez Bankası'nda tutukları yabancı para karşılıkları artırıldı.

Vadesiz döviz mevduatı için; yüzde 29,

3,6 ve bir yıla kadar döviz mevduatı için; yüzde 25 ve bir yıldan daha uzun vadeli döviz mevduat hesabı için yüzde 19, oranında karşılık tutacaklar.

Anlaşılan odur ki; Merkez Bankası karşılık oranını artırmakla hedefi; hem döviz hesaplarının cazibesini düşürmek ve bu yolla TL'ye geçişi zorlamak istiyor, hem de bu yolla MB döviz rezervlerini artırma istiyor.

Bu yolda iki önemli sorun var;

Birisi, MB güveni belirleyen, bankanın kendi rezerv varlığıdır. Rezerv artabilir ve fakat herkes bunun bankaların verdiği geçici karşılık olduğunu bilir.

İkincisi, bankalarda döviz tutanlar, önce mevcut dövizlerini kur artışından korumak için tutar. Faiz için tutulanlar daha yüksek montanlı döviz varlıklarıdır. **Faiz vermezseniz, ABD hazine bonosuna gider. Ya da bankada faizsiz tutmak yerine yastık altına girer.**

Merkez Bankası, hedefinin kur korumalı mevduattan, TL mevduata geçmeyi sağlamak olduğunu açıkladı. Bunu dolaylı yollardan yapmaya çalışıyor. Doğrusu, MB gösterge faizini reel faiz seviyesine çıkarmaktır. O zaman TL'den kaçış duracak, dolarizasyon yavaşlayacaktı. Oysaki şimdi dolarizasyon artacaktır.

Bu tür piyasanın arkasından dolaşılması, Merkez Bankası'nın da dâhil olduğu ekonomi yönetimine ve hükûmete olan güveni daha da düşürecektir. **124,3 milyar dolarlık kur korumalı mevduat hesabı sahipleri, dövizini korumak telaşına düşerse, yeni bir kur şoku yaşayabiliriz.**